

2. Emotionaalinen kuormitus: netin herättämät tunteet

Tuntisuunnitelma

Tavoite: Oppilas tiedostaa, että erilaiset somessa vastaan tulevat asiat herättävät erilaisia tunteita ja niistä voi olla hyvä puhua kavereille ja/tai luotettavalle aikuiselle.

Peruskoulun opetussuunnitelman perusteet: L1, L2, L3, L5

Tarvikkeet:

- *Erilaisia tunteita (pdf)*
- *Erilaisia tunteita - opettajan versio (pdf)*
- *Tilannekortit (pdf)*
- Mahdollisuus heijastaa tietokoneelta näkymiä luokan eteen
- **Vaihtoehto 1: ryhmätyön digitaalinen toteutus**
 - Digitaalinen alusta (esim. Padlet). Opettaja kopioi Tilannekortit alustalle, jokainen omalle "lapulleen", joiden alle voi kommentoida tai valita reaktioita.
 - Tabletti, tietokone tai puhelin jokaiselle oppilaalle
- **Vaihtoehto 2: ryhmätyön paperinen toteutus**
 - Tilannekortit tulostettuna
 - (Väri)kyniä reaktioiden piirtämistä varten kortteihin
 - Mahdollisuus ripustaa tilannekortit lopuksi näkyville

Opettajalle taustaksi

Pidä huolta, että luokassa on mahdollisimman turvallinen ilmapiiri, jossa kaikki oppilaat voivat kokea mukavaksi jakaa ajatuksiaan. Mieti myös ryhmäjako huolellisesti niin, että kaikilla on mahdollisimman turvallinen olo ryhmässään.

Tehtävän tarkoituksena on muistuttaa erilaisista tunteista, joita ihmiset voivat tuntea eri tilanteissa digitaalisissa ympäristöissä. On hyvä muistaa, että:

- ei ole oikeaa tai väärää tapaa tuntea
- tunteet voivat olla voimakkaitakin, mutta ne ovat ohimeneviä
- tunteista voi olla hyvä puhua turvallisen kaverin tai luotettavan aikuisen kanssa
- voimakkaiden tunteiden, kuten suuttumuksen, vallassa ei kannata kirjoittaa mitään nettiin
- Tutustu halutessasi etukäteen aiheeseen liittyvään opettajan taustamateriaaliin.

1. Johdanto: erilaiset tunteet

10 min

Tehtävän kulku

Opettaja avaa näkyville *"Erilaisia tunteita"* -dokumentin.

Oppilaat keskustelevat kuvista yhteisesti opettajan johdolla:

- mitä tunteita kuvissa näkyy?
- mitä tarkoittaa, kun ihminen on hämmentynyt, yllättynyt, iloinen (tai mitä tahansa eri tunteita oppilaat itse nostavat esille)?

Jokainen pohtii lopuksi hetken yksin hiljaa mielessään:

- mitä tunteita sinä olet viime aikoina kokenut netissä?

2. Ryhmätehtävä: Miltä tuntuisi?

15 min

Tehtävän kulku

Ennen tehtävän tekemistä opettaja muistuttaa oppilaille, että vaikka kyseessä on ryhmätehtävä, jokainen saa vastata miten itse haluaa. Tehtävässä ei ole oikeita eikä väriä vastauksia. Kaikkien tulee kunnioittaa toistensa kommentteja ja vastauksia. Jos jotain omaa ajatusta tai mielipidettä ei tunnu hyvältä sanoa ääneen, sitä ei tarvitse jakaa muille.

Ennen aloitusta opettaja jakaa oppilaat neljän hengen ryhmiin. Opettaja levittää **Tilannekortit** eri puolille luokkaa (paperinen toteutus) tai jakaa laitteet oppilaille (digitaalinen toteutus).

Tehtävässä oppilaat kiertävät neljän hengen ryhmissä tutustumassa erilaisiin tilanteisiin ja miettivät vastauksia kysymyksen "Miltä päähenkilöstä tuntuu tässä tilanteessa?".

3. Ryhmätehtävän purku

20 min

Tehtävän kulku

Luokka keskustelee opettajan johdolla jokaisesta tilanteesta:

- Miksi luulette, että tilanne sai näin monta iloista/tms. tunnetta?
- Miksi nämä tilanteet ovat saaneet niin monia erilaisia reaktioita?
- Miksi luulette, että tilanne sai monta ikävää tunnetta?

Jos tilanne on saanut erityisesti ikäviä tunteita, on tärkeää keskustella seuraavista asioista:

- Mitä päähenkilö voisi tehdä? Miten häntä voisi auttaa/piristää?
- Minkä takia joku ei joskus kerro kenellekään, vaikka netti olisi aiheuttanut ikäviä tunteita? Miten tällaista henkilöä voisi kannustaa kertomaan?

Lopuksi luokka kokoaa opettajan johdolla ideoita:

- Mitä kannattaa tehdä, kun joku netissä harmittaa/mietityttää? Kenelle puhuisitte, miten?